

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 18-02-2021 r.

Adam Bodnar

VII.510.4.2021.PKR

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

na podstawie doniesień prasowych¹ **Rzecznik Praw Obywatelskich**, działając na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), **podjął z własnej inicjatywy sprawę dotyczącą działań podjętych przez Panią Annę Dalkowską – podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości – zmierzających do zdymisjonowania ze stanowiska wiceprezeski Sądu Rejonowego w Myśliborzu za decyzje, które nie znalazły aprobaty w oczach prokuratorów i Ministerstwa Sprawiedliwości.**

Jak wynika z dostępnych publicznie informacji wniosek o odwołanie wiceprezeski Sądu Rejonowego w Myśliborzu – Pani sędzi Alicji Karpus-Rutkowskiej – podsekretarz stanu skierowała do Krajowej Rady Sądownictwa, która ma go rozpatrzyć na trwającym w tym tygodniu posiedzeniu. Jednocześnie kolegium sądu negatywnie zaopiniowało wniosek podsekretarz stanu w tym przedmiocie. Dymisji wiceprezeski sprzeciwiają się władze sądów ze Szczecina i okolicy, w tym wszyscy sędziowie i prezes sądu w Myśliborzu.

Przewinienia wiceprezeski Sądu Rejonowego w Myśliborzu mają polegać na odmowie zastosowania wobec uczestnika Strajku Kobiet, który w trakcie manifestacji uderzył księdza i okazał się być zakażonym koronawirusem, tymczasowego aresztowania

---

¹ Internet: <https://oko.press/zastepczyni-ziobry-chce-dymisji-sedzi-ktora-nie-dala-aresztu-za-strajk-kobiet-i-uderzenie-ksiedza/> data dostępu: 17.02.2021 r.

oraz odmową otworzenia sądu w nocy, by prokurator mógł złożyć wniosek o zastosowanie tymczasowego aresztowania. W pierwszej sytuacji, uczestnik strajku pojednał się z księdzem, zaś o zakażeniu dowiedział się już po zatrzymaniu. Sędzia oceniła także, że w sprawie nie zachodzą obawy mataczenia, gdyż zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie potwierdza zachowanie uczestnika protestu. W drugim przypadku sędzia nie pełniła tej nocy dyżuru, zaś wniosek został rozpoznany następnego dnia. Mimo powyższego, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, bez wysłuchania sędzi, postawił jej zarzuty dyscyplinarne, zaś podsekretarz stanu podjęła działania w celu odwołania jej z funkcji wiceprezeski sądu.

Zgodnie z art. 27 § 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072; dalej jako: p.u.s.p.) prezes i wiceprezes sądu mogą być odwołani przez Ministra Sprawiedliwości w toku kadencji w przypadku: rażącego lub uporczywego niewywiązywania się z obowiązków służbowych; gdy dalszego pełnienia funkcji nie da się pogodzić z innymi powodów z dobrem wymiaru sprawiedliwości; stwierdzenia szczególnie niskiej efektywności działań w zakresie pełnionego nadzoru administracyjnego lub organizacji pracy w sądzie lub sądach niższych; złożenia rezygnacji z pełnionej funkcji. Odwołanie prezesa albo wiceprezesa sądu następuje po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości przedstawia kolegium właściwego sądu w celu uzyskania opinii (art. 27 § 2 p.u.s.p.). Jeżeli opinia kolegium właściwego sądu w przedmiocie odwołania jego prezesa albo wiceprezesa jest negatywna, Minister Sprawiedliwości może przedstawić zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Krajowej Radzie Sądownictwa (art. 27 § 5a zd.1 p.u.s.p.).

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich podjęte przez Panią Annę Dalkowską działania mogą prowadzić do wywołania wśród sędziów tzw. „efektu mrozącego”, polegającego na zniechęceniu wskazanej powyżej sędzi oraz innych sędziów do podejmowania działań niezgodnych z wolą prokuratury oraz postępowania zgodnie z własnym przekonaniem. Z uwagi na powyższe pozwalam sobie przedstawić Panu Ministrowi następujące uwagi.

Artykuł 178 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. W doktrynie wskazuje się,

że na niezawisłość składają się następujące elementy: bezstronność w stosunku do uczestników postępowania; niezależność wobec organów (instytucji) pozasądowych; samodzielność sędziego wobec władz i innych organów sądowych; niezależność od wpływu czynników politycznych, zwłaszcza partii politycznych; wewnętrzna niezależność sędziego. Co istotne, zasada niezawisłości wiąże się z konstytucyjną rolą sędziów jako gospodarzy postępowań sądowych, jaką jest realizacja wspomnianego wyżej prawa do sądu, a więc, zgodnie z treścią art. 45 ust. 1 Konstytucji RP: „zapewnienie sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd”. Sędziowie orzekający w sprawach karnych w szczególności muszą mieć na uwadze podstawowe prawa człowieka i zasady humanitaryzmu, albowiem stosowanie środków izolacyjnych, jest dla podejrzanych o dokonanie czynu zabronionego szczególnie dotkliwe i w znaczny sposób ingeruje w jego prawa i wolności.

Sędzia Alicja Karpus - Rutkowska podjęła decyzję o odmowie zastosowania tymczasowego aresztu dla uczestnika protestu, kierując się zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Sędzia uznała, że brak jest podstaw do zastosowania najbardziej dolegliwego środka, w jego miejsce zadecydowała o zastosowaniu wobec uczestnika protestu dozoru policyjnego. Pani sędzia Alicja Karpus - Rutkowska, wydając przedmiotowe postanowienie, kierowała się własnymi przekonaniem zgodnie z zasadą niezawisłości, która winna cechować każdego sędziego.

Wiceprezes zastępuje prezesa sądu w kierowaniu sądem (art. 22 b § 1 p.u.s.p. w zw. z art. 22 § 1 pkt 1 p.u.s.p.). Wnioski o zastosowanie tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym, które wpłynęły po godzinach urzędowania sądu lub w dniu wolnym od pracy, przyjmuje sędzia lub upoważniony pracownik w siedzibie właściwego wydziału sądu, chyba że sędzia zarządzi inaczej (§ 316 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – *Regulamin urzędowania sądów powszechnych*, Dz. U. z 2019 r. poz. 1141). Jednocześnie w sądzie sporządza się plan dyżurów (§ 69 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych). Z dostępnych publicznie informacji, nie wynika, by sędzia Alicja Karpus – Rutkowska w dniu żądania przez prokuratora otwarcia sądu, celem umożliwienia złożenia wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania pełniła dyżur, z samego zaś faktu sprawowania funkcji wiceprezeski nie wynika jej upoważnienie do otwierania sądu w nocy na wniosek prokuratury. Jednocześnie trzeba mieć

na uwadze, że w kraju trwa epidemia koronawirusa, dostęp do sądów został znacznie ograniczony. Zostały w tym przedmiocie wydane także wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości. W małych sądach otwieranie sądu w nocy wiąże się z dodatkowymi problemami, m.in. brakiem obecności pracowników administracyjnych oraz koniecznością zastosowania właściwych procedur bezpieczeństwa, których z racji sytuacji epidemiologicznej jest znacznie więcej.

W świetle powyższego, trudno zrozumieć motywację działania Ministerstwa Sprawiedliwości oraz organów dyscyplinarnych oraz szybkość z jaką podjęto działania zmierzające do ukarania sędzi Alicji Karpius – Rutkowskiej za podjęte przez nią w ramach pełnionego urzędu i sprawowanej funkcji orzeczniczej decyzje. Niepokój budzi zwłaszcza fakt, że jest to już kolejna sprawa, w której sędziego spotykają represje za podjęte przez niego decyzje orzecznicze w ramach pełnienia urzędu sędziowskiego.

Z uwagi na powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/